

YTTRANDEAvdelning
AnalysavdelningenHandläggare
Julia Elenäs
+46 8 563 085 23
julia.elenas@uka.seMottagare:
Socialdepartementet

Universitetskanslersämbetets yttrande över betänkandet *God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19)*

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har anmodats att yttra sig över rubricerade betänkande. UKÄ vill framföra följande:

Sammanfattning

UKÄ välkomnar utredningens inställning att UKÄ och Socialstyrelsens förslag i slutrapporten om framtidens vårdkompetens utgör en viktig grund för en mer samordnad och effektiv styrning av kompetensförsörjningen i landet (3.2.6). Gällande förslaget om den nya bestämmelsen 18 kap. 4 § HSL (avsnitt 6.2.1) vill UKÄ betona lärosätenas nationella utbildningsansvar och med det vikten av att det i dialogen mellan lärosäten och huvudmän finns en förståelse för att antalet VFU-platser som tillgodoses påverkar lärosätets bidrag till den nationella kompetensförsörjningen. Vidare vill UKÄ också understryka de kommande sjukvårdsregionala rådens roll i samordningens av den verksamhetsförlagda utbildningen. Slutligen vill UKÄ synliggöra de enskilda utbildningsanordnarnas bidrag i kompetensförsörjningen, som inte på ett tydligt sätt inkluderas i avsnittet om högskoleutbildning (6.1.2).

3.2.6 Samordnad styrning av kompetensförsörjning

UKÄ välkomnar utredningens bedömning att beslutet om inrättande av ett nationellt vårdkompetensråd, i enlighet med UKÄ:s och Socialstyrelsens förslag i slutrapporten om framtidens vårdkompetens (Socialstyrelsen och UKÄ 2019, *Framtidens vårdkompetens – Stärkt samverkan för att möta hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjningsbehov*), är en viktig grundplåt för att kunna uppnå en mer samordnad och effektiv styrning av kompetensförsörjningen i landet. UKÄ håller också med om att de sjukvårdsregionala råden fyller en viktig roll och att det är centralt att dessa inrättas framöver.

6.1.2 Gällande rätt och praxis om utbildning inom hälso- och sjukvården

Det kapitel som avsnitt 6.1.2. ingår i, resonerar huvudsakligen kring den verksamhetsförlagda utbildningen, oavsett huvudman, och ett flertal utbildningskategorier beskrivs. Trots detta nämns endast ”utbildningar vid universitet och högskolor under statligt huvudmannaskap” (s. 228) i avsnittet *Definierade utbildningskategorier*, med underrubriken *Högskoleutbildning*. Utifrån detta vill UKÄ synliggöra att högskoleutbildning även ges av annan huvudman än staten, så kallade enskilda utbildningsanordnare. Dessa utbildningsanordnare bidrar liksom statliga universitet och högskolor till kompetensförsörjningen på området. Till exempel utfärdade Röda Korsets Högskola 217 sjuksköterskeexamina läsåret 2018/19 och Stiftelsen Högskolan i Jönköping 216 (UKÄ, *Statistikdatabas: Högskolan i siffror*, indikator *Examina (läsår)*, hämtad 2020-06-25). Bara Karolinska institutet och Mälardalens högskola utfärdade fler sjuksköterskeexamina under läsåret. Vissa av de enskilda utbildningsanordnarna ger dessutom främst utbildningar inom just hälso- och sjukvårdsområdet, särskilt yrkesexamensprogram som leder till sjuksköterskeexamen, specialistsjuksköterskeexamen och psykoterapeutexamen. UKÄ förstår att utredaren har kännedom om de enskilda utbildningsanordnarna men önskar ändå att de uttryckligen hade inkluderats i beskrivningen av högskoleutbildning.

6.2.1 Regioners och kommuners ansvar för medverkan i utbildning ska tydliggöras

UKÄ har inga kommentarer om formuleringen av förslaget att regioners och kommuners ansvar för medverkan i utbildning ska tydliggöras. Däremot vill UKÄ betona lärosätenas nationella utbildningsansvar och med det vikten av att platser för verksamhetsförlagd utbildning kan tillgodoses ur ett nationellt perspektiv. Det är alltså viktigt att det i dialogen finns en förståelse för att antalet VFU-platser som tillgodoses påverkar lärosätets bidrag till den nationella kompetensförsörjningen, inte enbart försörjningen inom regionen och/eller kommunen. Extra tydligt att lärosätena utbildar för hela landet blir det kanske när man ser till de yrkesexamensprogram som ges vid få lärosäten och därmed inte förekommer i alla regioner. Ett sådant exempel är dietistexamen som endast tre lärosäten har examenstillstånd för, men där behovet av dietister finns över hela landet.

Vidare vill UKÄ också understryka de framtida sjukvårdsregionala rådens roll i samordningen kring den verksamhetsförlagda utbildningen, nämligen att gemensamt planera, samordna och inventera VFU-platser samt utveckla utbildningarna, enligt förslag från UKÄ och Socialstyrelsen (Socialstyrelsen och UKÄ 2019, *Framtidens vårdkompetens – Stärkt samverkan för att möta hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjningsbehov*, s. 68).